

**ВІДОКРЕМЛЕНИЙ СТРУКТУРНИЙ ПІДРОЗДІЛ
«ГУМАНІТАРНО-ПЕДАГОГІЧНИЙ ФАХОВИЙ КОЛЕДЖ
МУКАЧІВСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО УНІВЕРСИТЕТУ»**

Предметна (циклова) комісія викладачів суспільних дисциплін

«ЗАТВЕРДЖУЮ»

Заступниця директора з навчальної роботи
Олена МІШКУЛИНЕЦЬ

«29» серпня 2025 року

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ОК 1 Історія України та її державності

(шифр і назва навчальної дисципліни)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

(шифр і назва спеціальності)

Відділення дошкільне

(назва відділення)

2025-2026 рік

Робоча програма з навчальної дисципліни «Історія України та її державності» для здобувачів освіти

з галузі знань 01 Освіта / Педагогіка

за спеціальністю 012 Дошкільна освіта

освітньо-професійний ступінь – фаховий молодший бакалавр

Розробники:

Віта КОТУБЕЙ, доктор філософії (PhD), викладач суспільних дисциплін, спеціаліст вищої категорії, викладач-методист.

Ігор ЗАДОРОЖНИЙ, викладач суспільних дисциплін, спеціаліст першої категорії.

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії викладачів суспільних дисциплін

Протокол №1 від «25» серпня 2025 року

Голова предметної (циклової) комісії Віта КОТУБЕЙ

Схвалено методичною радою коледжу

Протокол № 1 від «25» серпня 2025 року

Голова Тетяна ІСАК

Відомості про перезатвердження робочої програми:

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії суспільних дисциплін

Протокол №__ від «__» _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) _____
(підпис)

«__» _____ 20__ року

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії суспільних дисциплін

Протокол №__ від «__» _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) _____
(підпис)

«__» _____ 20__ року

Робоча програма затверджена на засіданні предметної (циклової) комісії суспільних дисциплін

Протокол №__ від «__» _____ 20__ року

Голова предметної (циклової) _____
(підпис)

«__» _____ 20__ року

1. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, напрям підготовки, освітньо-професійна ступінь	Характеристика навчальної дисципліни
Кількість кредитів ЄКТС – 3	Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка (шифр і назва)	нормативна
Модулів 1	Спеціальність: 012 Дошкільна освіта	
Змістових модулів - 5		Семестр
Індивідуальне науково-дослідне завдання не передбачено		5-й
Загальна кількість годин – 90 год, з яких: аудиторних – 48 сам. робота – 42		Освітньо-професійний ступінь: фаховий молодший бакалавр
	28 год.	
	Семінарські	
	20 год.	
	Самостійна робота	
	42 год.	
		Індивідуальна робота не передбачена
		Вид контролю: модульний контроль, залік

Примітка.

Співвідношення кількості годин аудиторних занять до самостійної роботи становить:

для денної форми навчання – 53 % - 47%

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Дисципліна «Історія України та її державності» є нормативною з циклу гуманітарних дисциплін для підготовки фахового молодшого бакалавра, розроблена на основі навчальної програми для вищих навчальних закладів III-IV рівня акредитації та відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 03 серпня 2022 року № 698. Її засвоєння передбачає осмислення майбутніми педагогами основних етапів історії України, набуття навичок роботи з першоджерелами та критичного осмислення документів.

Особливістю курсу «Історії України та її державності» є послідовне вивчення етнічного, державно-політичного, соціально-економічного, духовного та культурного розвитку українського народу у контексті світової історії з урахуванням дисциплін суспільно-історичного, політичного, філософського та культурного профілів.

Методологічною основою дисципліни є діалектико-матеріалістичне розуміння історії, яке дає змогу розкрити як загальні закономірності історичного процесу, так і його особливості в Україні. Саме діалектико-матеріалістичне розуміння історії сприяє розгляду історичних явищ, фактів, подій у відповідності з конкретними історичними обставинами, в їхньому взаємозв'язку й взаємообумовленості, допомагає розглядати кожне історичне явище в сукупності як позитивних, так і негативних проявів.

Мета курсу полягає у розвитку національної самосвідомості майбутніх педагогів та виховання їх патріотичних, морально-етичних переконань, причетності до тисячолітньої історії українського народу; прищепленні студентам навичок наукового аналізу, спрямованих на забезпечення самостійного осмислення закономірностей історичного розвитку; навчання практичним навичкам роботи з історичними джерелами і науковою літературою; виробленні умінь застосовувати набуті знання з історії у повсякденній діяльності, для орієнтації в суспільно-політичному житті, оцінки суспільних явищ і подій.

Предметом курсу є закономірності суспільного розвитку, роль об'єктивного і суб'єктивного факторів в історії суспільного прогресу; різнобічні характеристики визначних історичних осіб, внутрішні мотиви їх конкретних дій та об'єктивні наслідки таких дій.

Структура та зміст дисципліни й передбачені програмою методи її вивчення дають студенту можливість засвоїти необхідний обсяг науково-теоретичних знань, які сприятимуть формуванню цілісного сприйняття процесу функціонування українського суспільства на різних етапах його розвитку, усвідомити своє місце в навколишньому світі та відчутти значення своєї майбутньої професії й можливі шляхи для її вдосконалення.

У свою чергу дисципліна «Історія України та її державності» закладає ґрунт для вивчення студентами інших дисциплін (основи правознавства, соціологія, філософії, культурології) професійної та практичної підготовки фахівця.

У процесі вивчення навчальної дисципліни «Історія України та її державності» студенти оволодіють компетентностями, визначеними освітньою програмою, а саме:

Спеціальність 012 Дошкільна освіта

Інтегральна компетентність:

ІК 1. Здатність вирішувати типові спеціалізовані завдання та практичні проблеми в галузі дошкільної освіти з розвитку, навчання і виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, що передбачає застосування загальних психолого-педагогічних теорій та фахових методик дошкільної освіти та характеризуються комплексністю та невизначеністю умов; нести відповідальність за результати своєї діяльності; здійснювати контроль за іншими особами у визначених ситуаціях.

Загальні компетентності:

ЗК1 Здатність реалізувати свої права і обов'язки як члена суспільства, усвідомлювати цінності громадянського (вільного демократичного) суспільства та необхідність його сталого розвитку, верховенства права, прав і свобод людини і громадянина в Україні.

ЗК2 Здатність зберігати та примножувати моральні, культурні, наукові цінності і досягнення суспільства на основі розуміння історії та закономірностей розвитку предметної області, її місця в загальній системі знань про природу і суспільство та в розвитку суспільства, техніки і технологій, використовувати різні види та форми рухової активності для активного відпочинку та ведення здорового способу життя.

ЗК6 Здатність використовувати інформаційні та комунікаційні технології.

Спеціальні (фахові, предметні) компетентності:

СК9 Здатність до національно-патріотичного виховання дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку (любов до Батьківщини, рідної мови, рідного міста, поваги до державних символів України, національних традицій, звичаїв, свят, обрядів, народних символів).

Програмні результати навчання:

РН17 Передбачати та оцінювати результати власної діяльності з урахуванням закономірностей освітнього процесу закладу дошкільної освіти

РН20 Формувати національно-патріотичні почуття у дітей дошкільного (раннього та передшкільного) віку, а також ціннісне ставлення до культурних надбань українського народу, повагу до представників різних національностей і культур.

Програма курсу розрахована на 90 години. З них 28 години – лекційних та 20 годин семінарських, 42 годин – самостійна робота. Форма контролю – модульний контроль, залік (V семестр).

3. ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 1.

Вступ

Предмет і завдання курсу «Історія України та її державності», його місце у системі підготовки педагогічних кадрів у вищих навчальних закладах I-II рівнів акредитації. Зв'язок з іншими навчальними дисциплінами. Сучасна концепція історії України. Наукова періодизація і характеристика основних етапів історії України. Джерела вивчення історії України, історіографія та основні навчальні посібники з української історії. Державні символи України та їх історичне походження. Походження термінів "Русь" та "Україна".

Тема 1: Перші форми державності на території України у стародавню добу.

Найдавніші люди на землях України. Соціальна організація населення кам'яної епохи. "Неолітична революція" – утвердження різних галузей відтворюючого господарства. Пам'ятки трипільської культури. Бронзовий вік. Перший суспільний поділ праці. Відокремлення скотарства від землеробства. Залізний вік в історії України. Другий суспільний поділ праці. Утвердження соціальної нерівності. Киммерійці, скіфи, сармати, готи, гуни, авари, хозари, половці та інші кочові народи на території України. Антична колонізація Північного Причорномор'я. Походження слов'янських народів. Найдавніші писемні джерела про слов'ян. Виникнення державно-племінних союзів. Виникнення Києва.

Тема 2: Ранньофеодальна держава – Київська Русь (IX-XIII ст.) Галицько-Волинська держава.

Передумови утворення ранньофеодальної держави Київська Русь. Основні фактори політичного, військового, соціокультурного впливів на Київську Русь та Галицько-Волинське князівство. Перші київські князі та їх внутрішня і зовнішня політика. Християнізація Русі та її наслідки. Реформаторська діяльність князів Володимира Великого та Ярослава Мудрого. Еволюція княжого статусу та політичного устрою Русі, роль дружини, боярської думи та віча у її політичній системі. Звичаєве та писане право. "Руська правда". Структуризація суспільства. Етнополітичні аспекти внутрішнього життя Русі. Господарство Київської Русі. Причини роздробленості Київської Русі. Боротьба за "київську спадщину". Культура княжої доби на перехресті східно-візантійських та західних світів. Місце Київської Русі у вітчизняній та світовій історії. Кому належить спадщина Київської Русі: історіографічні оцінки. Утворення Галицько-Волинського князівства. Внутрішній розвиток Галицько-Волинського князівства в умовах західної орієнтації. Данило Галицький. Київська Русь та Галицько-Волинське князівство в системі міжнародних відносин (IX-XIII ст.). Монголо-татарська навала. Золота Орда.

Тема 3: Українські землі у складі Литви та Польщі (друга пол. XIII-XVI ст.)

Місце українських земель у системі міжнародних відносин з Литвою, Польщею, Угорщиною, Оттоманською імперією, Московським князівством. Утворення Литовської держави - феодальної поліетнічної держави з елементами федеративного устрою. Причини швидкого підпорядкування Литвою руських земель. Особливий статус руських земель у складі Великого князівства Литовського. Наступ на українські землі Польщі. Кревська та Люблінська унії, їх зміст та вплив на зміну політичного та соціально-економічного становища українських земель у складі Речі Посполитої. Включення Закарпаття до складу Угорщини. Утворення Кримського ханства на півдні України. Початок московської експансії на українські землі. Берестейська унія 1596 р. православної та католицької церков і реакція на неї в українському суспільстві. Православно-католицько-уніатські відносини. Особливості української культури XIV - першої половини XVII ст.

Тема 4: Українське козацтво, його роль у процесах державотворення (XV-XVII ст.)

Зародження козацтва. Запорізька Січ - центр консолідації українських національних сил. Соціально-політична організація українського козацтва. Ставлення уряду Речі Посполитої до козаків. Реєстрового козацтво. Запорізька Січ на міжнародній арені. Значення козацтва, його оцінка в історіографії. Перші козацько-селянські повстання кінця XVI - початку XVII ст.

Тема 5: Державне відродження України. Національно-визвольна війна. Козацько-гетьманська держава (сер. XVII - кін. XVIII ст.)

Україна у складі Речі Посполитої напередодні Української Національно-визвольної війни. Консолідація українських патріотичних сил і козацтва. Хронологічні рамки та основні етапи визвольної війни, їх загальна характеристика та оцінки в історичній науці. Богдан Хмельницький. Життєвий шлях. Оцінка його державотворчої діяльності та зовнішньої політики. Політична історія України періоду "Руїни". Альтернативи історичного розвитку. Українські землі у польсько-московських війнах. "Вічний мир" між Москвою та Варшавою. Його наслідки для України. Підпорядкування Київської православної митрополії Московському патріархатові. Еволюція політико-правового статусу Гетьманщини. Гетьманування Івана Мазепи. Політика Петра I щодо України. Шведсько-український союз 1708 р. Україна після Полтавської битви 1709 р. Перша українська політична еміграція. Конституція Пилипа Орлика.

Тема 6: Ліквідація козацької державності.

Російська імперська політика в Україні. Нищення української закордонної торгівлі. Скасування Катериною II гетьманщини та козацького соціально-політичного устрою. Ліквідація Запорізької Січі і подальша доля українського козацтва. Польське панування на західноукраїнських землях. Гайдамацькі повстання. Рух опришків. Олекса Довбуш. Коліївщина. Роль Росії, Прусії та Австрії у переділі Європи у XVIII ст. Поділ Речі Посполитої початок нової фази в історії України. Підкорення Кримського ханства Росією. Заселення Північного Причорномор'я. Уніфікація адміністративно-територіального поділу українських земель у складі Російської імперії. Українська культура у другій половині XVII ст. Культурний злет України у XVIII ст. Григорій Сковорода.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 2.

Тема 7: Україна у складі Російської та Австрійської імперій (кін. XVIII - поч. XX ст.)

Новий адміністративно-територіальний поділ України. Початок промислового перевороту. Українське національне відродження XIX ст. в європейському контексті. Причини піднесення національних процесів в Україні. Проблема національної ідентичності та розв'язання її українською інтелігенцією: вивчення національної історії, фольклорно-етнографічні студії, розвиток української мови та літератури. Харківські романтики. Співвідношення загальноросійських та українських політичних чинників у суспільно-політичному процесі. Декабристи й їх діяльність на Україні. Кирило-Мефодіївське братство: теоретичне обґрунтування української ідеї. Перша українська програма нового часу. Феномен Тараса Шевченка в історії українства і світовій цивілізації. Започаткування київської історичної школи. Просвітницька робота української інтелігенції.

Тема 8: Національно-визвольний рух в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.

В Наддніпрянській Україні, яка була в складі Російської імперії, на початку 60-х років XIX ст. почався масовий громадівський рух, названий владою «українофільством». Громадівський рух. "Київський телеграф". Українська ідея Михайло Драгоманова. "Громада". Початок національного відродження у Галичині. "Руська трійця". Революція 1848 р. та перші політичні рухи галицьких укрупінців. Перші культурні організації у Галичині. Головна Руська Рада. Громадська робота "москвофілів" та "народовців". Русько-українська радикальна партія 1890 р. Спроби поєднання "соціального" та "національного" у програмних засадах галицьких політичних організацій. М.Грушевський і Наукове товариство імені Т.Шевченка. Зародження українського націоналізму. "Братство тарасівців". „Самостійна Україна" М.Міхновського. Революційна українська партія 1900 р. Ідейно-політичні та організаційні засади українських політичних партій початку XX ст. Україна у революції 1905-1907 рр. Модернізація економіки України в XIX ст. Реформи у Російській та Австрійській імперіях та їх наслідки. Колоніальний характер економічної політики в Україні. Роль закордонного капіталу в економічному розвитку України. Україна у світовій економіці. Соціальні зміни, спричинені модернізацією економіки. Початок трудової еміграції. Столипінська аграрна реформа в Україні та її економічні та політичні наслідки. Українська культура XIX початку XX ст. Визначні постаті культурно-освітнього і громадського життя.

Україна в роки Першої світової війни. Діяльність ГУР та СВУ.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 3.

Тема 9: Українська революція: доба Центральної Ради

Господарська розруха в Україні в роки Першої світової війни. Україна у період Лютневої революції. Діяльність Української Центральної Ради.

Взаємовідносини Центральної Ради і російського Тимчасового уряду. Генеральний секретаріат. Криза влади у Росії восени 1917 р. Жовтневий переворот та його наслідки в Україні. Проголошення Української Народної Республіки. Спроба встановлення радянської влади в Україні. Українсько-більшовицька війна. Четвертий універсал Проголошення незалежності УНР. Берестейський договір з країнами Четвертого союзу. Визнання Росією незалежності УНР. Вступ німецько-австрійських військ на територію України та його наслідки. Українська гетьманська держава. Основні напрямки внутрішньої та зовнішньої політики уряду П.Скоропадського. Західноукраїнська Народна Республіка. Директорія УНР, її внутрішня та зовнішня політика. Проголошення Акту Злуки УНР та ЗУНР. Зближення УНР і Польщі. Радянсько-польська війна. Причини поразки Директорії. Тимчасовий робітничо-селянський уряд України. Політика радянсько-більшовицького уряду. «Воєнний комунізм». Завершення нового поділу України. Ризький мирний договір (березень 1921 р.). Уроки і наслідки революції.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 4.

Тема 10: Україна в умовах утвердження тоталітарного режиму: соціально – економічні та суспільно – політичні процеси.

Союзний договір 1922 р. і втрата УСРР суверенності. Тоталітаризм як світове явище. Структура тоталітарної влади в Радянській Україні. Репресивний характер комуністичного режиму в Україні та його провідники (Л.Каганович, С.Косіор, П.Постишев, М.Хрущов). Соціально-економічні перетворення в УСРР в умовах "нової економічної політики". Сталінська ініціатива "соціалістичного штурму". УСРР головний плацдарм форсованої індустріалізації. Колективізація українського села, методи її здійснення та соціально-економічні наслідки. Голодомор 1932-1933 рр. Демографічні втрати України у 30-ті роки. Культура в системі суспільних відносин 1920-30-х рр. Суть та наслідки політики українізації. Український націонал-комунізм (М. Хвильовий, М.Волобуєв, О.Шумський). Трагічна доля української інтелігенції. Антирелігійна кампанія в Радянській Україні.

Тема 11: Західноукраїнські землі між двома Світовими війнами.

Соціально-економічний розвиток західноукраїнських земель. Колонізаційні аспекти політики Польщі Румунії Чехословаччини на українських землях. Українські громадсько-політичні та культурницькі організації. УНДО. Просвіта. Український інтегральний націоналізм. Виникнення та діяльність Організації українських націоналістів. Проблема автономії українських земель. Карпатська Україна та її історичне значення.

Тема 12: Україна напередодні та в роки Другої світової війни (1939-1945 рр.). Рух Опору.

Міжнародне обговорення української проблеми напередодні Другої світової війни. Причини Другої світової війни. Українське питання як міжнародна проблема напередодні війни. Таємний протокол до Пакту про ненапад між СРСР і фашистською Німеччиною 23 серпня 1939 р. та доля західноукраїнських земель.

Початок Другої світової війни. Військові дії на Західній Україні. Радянсько-німецький договір про дружбу та кордони. Утвердження тоталітарного режиму на західноукраїнських землях. Розкол ОУН. Включення до складу УРСР Північної Буковини. Напад Німеччини на СРСР. Оборонні бої. Причини поразок радянської армії. Проголошення Акта відновлення державності України 30 червня 1941 р. і його оцінка. Встановлення німецького "нового порядку" на території України, її розчленування. Пограбування національних багатств. Вивезення робочої сили до Німеччини. Всенародна боротьба на окупованій території. Радянське та націоналістичне підпілля. Трудовий внесок у радянську перемогу підприємств, організацій та установ, евакуйованих з України. Основні битви під час звільнення України. Українське питання на міжнародній арені. Питання західних кордонів СРСР на Кримській і Потсдамській конференціях. Внесок України у розгром гітлерівської Німеччини та її сателітів. Демографічні втрати українського народу у роки Другої світової війни. Завершення возз'єднання українських земель.

ЗМІСТОВНИЙ МОДУЛЬ 5.

Тема 13: Суспільно-політичне життя України в 50-х–80-х рр. ХХ ст.

Україна в системі міжнародних відносин після Другої світової війни. Участь України в діяльності ООН. Гельсінський процес та його український відгомін. Соціально-економічний розвиток України в умовах переходу до мирного будівництва. Голод в Україні 1946-1947 рр. Особливості колективізації в західних областях республіки. Суперечливий характер суспільно-політичного життя в Україні. Сталінська національна політика. Посилення репресивного режиму в Західній Україні. Політична платформа і тактика боротьби ОУН-УПА в 1945-1953 рр. Депортація населення. Операція "Вісла". Ліквідація греко-католицької церкви. Хрущовська "відлига". Пошуки нових підходів до розв'язання проблем суспільно-політичного життя. Пошуки шляхів удосконалення господарського управління промисловістю. Раднаргоспи. Економічні реформи 1960-х рр. та причини їх згортання. Посилення кризових явищ в економіці у 1970-80-х рр. Політика русифікації В.Щербицького. Зародження дисидентства. Правозахисний рух. Українська Гельсінська група. Політв'язні та в'язні сумління. Придушення інакомислячих.

Україна у планах політичних лідерів перебудови. Аварія на Чорнобильській АЕС та її наслідки. Зростання політичної активності населення України наприкінці 80-х рр. ХХ ст. Народний Рух України. Створення нових громадських організацій та політичних партій. Декларація про державний суверенітет України (16 липня 1990 р.). Особливості розвитку української культури у умовах радянської системи. Україна і Східна Європа в умовах зламу тоталітаризму. Національний чинник у цивілізованому процесі кінця 1980-х початку 1990-х рр. Характер українських перетворень 1989-1991 рр.

Тема 14: Україна наприкінці ХХ – напочатку ХХІ ст.

Проголошення незалежності України 24 серпня 1991 р. – закономірний етап утворення української державності. Всеукраїнський референдум 1 грудня 1991р. та його значення. Обрання Л.Кравчука Президентом України. Обрання

президентом України Л.Кучми. Прийняття Конституції 28 червня 1996р. Формування багатопартійної системи в Україні. Президентські вибори на Україні 2004 р. В. Ющенко. Президентські вибори 2019 р. Відродження культурної спадщини українського народу. Мовна ситуація в Україні та державний статус української мови. Конфесійна ситуація у сучасній Україні. Дипломатичне визнання України. Міжнародна політика України. Проблема ядерного статусу України. Геополітичний вибір України: утвердження євроінтеграційного курсу. Україна в імперській доктрині «русского міра». Початок війни РФ проти України: окупація, анексія Криму, збройна агресія на сході України. Антитерористична операція/Операція об'єднаних сил (АТО/ООС). Перебіг бойових дій. Мінські домовленості. Широкомасштабне вторгнення російських військ на терени України: перебіг, результати.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви змістових модулів і тем	Кількість годин					
	денна форма					
	у тому числі					
	усього	л	п	сем	інд	с.р
1	90	28	-	20	-	42
Модуль 1						
<i>Змістовний модуль 1. Українські землі в стародавню добу, середні віки та період нового часу</i>						
Вступ	2	2				
Тема 1. Перші форми державності на території України у стародавню добу	4	2				2
Тема2. Ранньофеодальна держава – Київська Русь (IX-XIII ст.). Галицько-Волинська держава.	8	2		4		2
Тема 3. Українські землі у складі Литви та Польщі (друга пол. XIII-XVI ст.)	4	2				2
Тема 4. Українське козацтво, його роль у процесах державотворення (XV-XVII ст.)	4	2				2
Тема 5. Державне відродження України. Національно-визвольна війна. Козацько-гетьманська держава (сер. XVII – кін. XVIII ст.)	8			4		4
Тема 6. Ліквідація козацької державності	8	2		2		4
Разом за змістовим модулем 1	38	12		10		16
<i>Змістовний модуль 2. Модернізаційні процеси на українських землях</i>						
Тема 7. Україна у складі Російської та Австрійської імперій (кін. XVIII - поч. XX ст.)	6	2				4
Тема 8. Національно-визвольний рух в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.	8	2		2		4
Разом за змістовим модулем 2	14	4		2		8
<i>Змістовний модуль 3. Державотворчі змагання українського народу</i>						
Тема 9. Україна на початку 20 ст. Українська революція: доба Центральної Ради (1917-1921 рр.)	10	2		4		4

<i>Разом за змістовим модулем 3</i>	10	2		4		4
<i>Змістовний модуль 4. Радянська модернізація в УРСР</i>						
Тема 10. Україна в умовах утвердження тоталітарного режиму: соціально-економічні та суспільно-політичні процеси	6	2				4
Тема 11. Західноукраїнські землі між двома Світовими війнами	6	2		2		2
Тема 12. Україна напередодні та в роки Другої світової війни (1939-1945рр.). Рух Опору	4	2				2
<i>Разом за змістовим модулем 4</i>	16	4		2		8
<i>Змістовний модуль 5. Українська РСР в роки післявоєнної відбудови та сучасна доба в історії України.</i>						
Тема 13. Суспільно-політичне життя України другої половини 40-х–першої половини 80-х рр. ХХ ст.	6	2				4
Тема 14. Україна наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.	5	2		1		2
<i>Разом за змістовим модулем 5</i>	11	4		1		6
<i>Контрольний захід</i> <i>(модульна контрольна робота)</i>	1			1		
Усього годин	90	28		20		42

5.РОБОЧА ПРОГРАМА

№ п/п	Назви змістових модулів і тем	Кількість годин				
		усього	у тому числі			
			лекції	практичні	семінарські	Самостійна робота
1	2	3	4	5	6	7
Змістовий модуль 1.						
<i>Українські землі в стародавню добу, середні віки та період нового часу</i>						
	Вступ	2	2			
1-2	Предмет і завдання курсу. Сучасна концепція історії України.		2			
	Тема 1. Перші форми державності на території України у стародавню добу	4	2			2
3-4	Перші форми державності на території України у стародавню добу		2			
	<i>Підготувати повідомлення «Антична колонізація Північного Причорномор'я».</i>					2
	Тема2. Ранньофеодальна держава – Київська Русь (IX-XIII ст.). Галицько-Волинська держава.	8	2		4	2
5-6	Ранньофеодальна держава – Київська Русь (IX-XIII ст.).		2			
7-8	Семінарське заняття. Галицько-Волинська держава. Культура княжої доби (IX – XIII ст.).				2	
9-10	Семінарське заняття. Зовнішні культурні впливи на розвиток руської культури.				2	
	<i>Теорії походження східнослов'янської державності. Побут, вірування східних словян.</i>					2
	Тема 3. Українські землі у складі Литви та Польщі (друга пол. XIII-XVI ст.)	4	2			2
11-12	Українські землі у складі Литви та Польщі (друга пол. XIII-XVI ст.)		2			
	<i>Підготувати повідомлення «Місце українських земель у системі міжнародних відносин з Литвою, Польщею, Угорщиною»</i>					2
	Тема 4. Українське козацтво, його роль у процесах державотворення (XV-XVII ст.)	4	2			2
13-14	Українське козацтво, його роль у		2			

	процесах державотворення (XV-XVII ст.)					
	<i>Козацько-селянські повстання (XVI-XVII ст.)</i>					2
	Тема 5. Державне відродження України. Національно-визвольна війна. Козацько-гетьманська держава (сер. XVII – кін. XVIII ст.)	8			4	4
15-16	Семінарське заняття. Державне відродження України. Національно-визвольна війна.				2	
17-18	Семінарське заняття. Козацько-гетьманська держава (сер. XVII – кін. XVIII ст.)				2	
	<i>Альтернативи історичного розвитку. Українські землі у польсько-московських війнах.</i>					4
	Тема 6. Ліквідація козацької державності	8	2		2	4
19-20	Ліквідація козацької державності		2			
21-22	Семінарське заняття. Знищення Запорозької Січі (1775 р.) та остаточне закріпачення України.				2	
	<i>Підготувати тези. Період Руїни.</i>					4
Разом за змістовним модулем 1		38	12		10	16
Змістовий модуль 2. Модернізаційні процеси на українських землях						
	Тема 7. Україна у складі Російської та Австрійської імперій (кін. XVIII - поч. XX ст.)	6	2			4
23-24	Україна у складі Російської та Австрійської імперій (кін. XVIII - поч. XX ст.)		2			
	<i>Суперечливий характер культурного розвитку</i>					4
	Тема 8. Національно-визвольний рух в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.	8	2		2	4
25-26	Національно-визвольний рух в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.		2			
27-28	Семінарське заняття. Українська культура XIX початку XX ст.				2	
	<i>Проаналізувати визначні постаті культурно-освітнього і громадського життя.</i>					4
Разом за змістовним модулем 2		14	4		2	8
Змістовий модуль 3. Державотворчі змагання українського народу						

	Тема 9. Україна на початку 20 ст. Українська революція: доба Центральної Ради (1917-1921 рр.)	10	2		4	4
29-30	Україна на початку 20 ст. Українська революція: доба Центральної Ради (1917-1921 рр.)		2			
31-32	Семінарське заняття. Діяльність Центральної Ради. Українська держава Павла Скоропатського				2	
33-34	Семінарське заняття. Західноукраїнська Народна Республіка				2	
	<i>Проаналізувати значення завершення нового поділу України. Уроки і наслідки революції.</i>					4
Разом за змістовним модулем 3		10	2		4	4
Змістовий модуль 4. Радянська модернізація в УРСР						
	Тема 10. Україна в умовах утвердження тоталітарного режиму: соціально – економічні та суспільно – політичні процеси. Західноукраїнські землі між двома Світовими війнами.	6	2			4
35-36	Україна в умовах утвердження тоталітарного режиму: соціально – економічні та суспільно – політичні процеси.		2			
	<i>Підготувати повідомлення «Західноукраїнські землі між двома Світовими війнами.».</i>					4
	Тема 11. Західноукраїнські землі між двома Світовими війнами	6	2		2	2
37-38	Західноукраїнські землі між двома Світовими війнами		2			
39-40	Семінарське заняття. Виникнення і діяльність ОУН. Степан Бандера: політичний портрет				2	
	<i>Підготувати повідомлення «Проголошення Карпатської України. А.Волошин»</i>					2
	Тема 12. Україна напередодні та в роки Другої світової війни (1939-І 945рр.). Рух Опору	4	2			2
41-42	Україна напередодні та в роки Другої світової війни (1939-І 945рр.).		2			

	<i>Рух Опору.</i>					2
Разом за змістовним модулем 4		16	4		2	8
Змістовий модуль 5						
Українська РСР в роки післявоєнної відбудови та сучасна доба в історії України.						
	Тема 13. Суспільно-політичне життя України другої половини 40-х–першої половини 80-х рр. ХХ ст.	6	2			4
43-44	Суспільно-політичне життя України другої половини 40-х–першої половини 80-х рр. ХХ ст.		2			
	<i>Підготувати повідомлення «Національний чинник у цивілізованому процесі кінця 1980-х початку 1990-х рр.»</i>					2
	Тема 14. Україна наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.	5	2		1	2
45-46	Україна наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.		2			
47	Семінарське заняття. Культура незалежної України: проблеми та перспективи розвитку.				1	
	<i>Об'єктивні та суб'єктивні фактори суперечливого розгортання економічних процесів на сучасному етапі. Країна на міжнародній арені.</i>					2
Разом за змістовним модулем 5		11	4		1	6
48	Контрольний захід (Модульна контрольна робота).				1	
Усього годин		90	28		20	42

6. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Вступ	2
2.	Тема 1. Перші форми державності на території України у стародавню добу.	2
3.	Тема 2. Ранньофеодальна держава - Київська Русь (IX-XIII ст.). Галицько-Волинська держава.	2
4.	Тема 3. Українські землі у складі Литви та Польщі (друга пол. XIII-XVI ст.)	2
5.	Тема 4. Українське козацтво, його роль у процесах державотворення (XV-XVII ст.)	2
6.	Тема 5. Ліквідація козацької державності	2
<i>Разом за ЗМ 1</i>		<i>12</i>
7.	Тема 6. Україна у складі Російської та Австрійської імперій (кін. XVIII - поч. XX ст.)	2
8.	Тема 7. Національно-визвольний рух в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.	2
<i>Разом за ЗМ 2</i>		<i>4</i>
9.	Тема 8. Україна на початку 20 ст. Українська революція: доба. Центральної Ради (1917-1921 рр.)	2
<i>Разом за ЗМ 3</i>		<i>2</i>
10.	Тема 9. Україна в умовах утвердження тоталітарного режиму: соціально – економічні та суспільно – політичні процеси.	2
11.	Тема 10. Західноукраїнські землі між двома Світовими війнами.	
12.	Тема 11. Україна напередодні та в роки Другої світової війни (1939-1 945рр.). Рух Опору.	2
<i>Разом за ЗМ 4</i>		<i>4</i>
13.	Тема 12. Суспільно-політичне життя. України другої половини 40-х–першої половини 80-х рр. XX ст..	2
14.	Тема 13. Україна наприкінці XX – на початку XXI ст.	2
<i>Разом за ЗМ 5</i>		<i>4</i>
<i>Разом за семестр</i>		<i>28</i>

7. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
1.	Тема 1. Ранньофеодальна держава – Київська Русь (IX-XIII ст.). Галицько-Волинська держава.	4
2.	Тема 2. Державне відродження України. Національно-визвольна війна. Козацько-гетьманська держава (сер. XVII – кін. XVIII ст.)	4
3.	Тема 3. Ліквідація козацької державності	2
4.	Тема 4. Національно-визвольний рух в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.	2
5.	Тема 5. Україна на початку 20 ст. Українська революція: доба Центральної Ради (1917-1921 рр.)	4
6.	Тема 6. Західноукраїнські землі між двома Світовими війнами	2
7.	Тема 7. Україна наприкінці XX – на початку XXI ст.	1/1(МК)
Разом за семестр		20

Плани семінарських занять

№ п/п	Тема	Кількість годин
1	<p>Тема : Київська Русь та Галицько-Волинське князівство у системі міжнародних відносин. Культура княжої доби (IX - XIII ст.).</p> <p>I. Питання для обговорення</p> <p>1. Зовнішня політика перших Київських князів (Олег, Ігор, Ольга, Святослав).</p> <p>2. Піднесення міжнародного авторитету Русі за Володимира Великого та Ярослава Мудрого.</p> <p>3. Зовнішньополітична діяльність галицько-волинського князя Данила Галицького.</p> <p>4. Вторгнення монголо-татар на руські землі. Золота Орда і Русь.</p> <p>5. Освіта в Київській Русі. Усна народна творчість. Започаткування літописної традиції. Розвиток писемності.</p> <p>6. Мистецтво в Київській Русі та Галицько-Волинському</p>	4

2	<p>князівстві:</p> <p>а) архітектура; б) монументальний живопис; в) іконопис; г) художні ремесла та музика.</p> <p>7. Зовнішні культурні впливи на розвиток руської культури.</p> <p>II. Додаткова література</p> <p>1. Бойко О.Д. Історія України: підр. – К.: Академвидав, 2021. – 640с.</p> <p>2. Борисова О. В. Історія української державності: підручник: у 2 т. Т. 1: Давні часи. Середньовіччя. Нова доба / О. В. Борисова, А. О. Климов; МОН України; Луганськ. нац. аграр. ун-т. Київ : Кондор, 2018. 344 с.</p> <p>3. Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. К.: Портал, 2022. 408 с.</p> <p>4. Історія української державності та культури. Словник основних понять: навч.-метод. посібник / уклад: С.В. Литвинська, Н.О. Сенчило, Л.Г. Скуратівська, Т. М. Чухліб. К.: НАУ, 2021. 56 с.</p> <p>Методами контролю: реферати, доповіді, презентації, обговорення.</p> <p>Тема: Державне відродження України. Національно-визвольна війна. Козацько-гетьманська держава (сер. XVII – кін. XVIII ст.)</p> <p>I. Питання для обговорення</p> <p>1. Причини, передумови, характер, рушійні сили та етапи Національно-визвольної війни.</p> <p>2. Початковий етап війни (1648-1652 рр.). Роль Б.Хмельницького у розгортанні визвольної війни українського народу. Основні битви.</p> <p>3. Еволюція державницьких поглядів Б. Хмельницького.</p> <p>4. Формування української державності у ході визвольної війни. Збройні сили. Внутрішня та зовнішня політика козацької держави.</p> <p>5. Переяславська угода 1654 р. Березневі статті: умови, правове значення, оцінки.</p> <p>6. Наслідки визвольної війни.</p> <p>II. Додаткова література:</p> <p>Методами контролю: реферати, доповіді, презентації, обговорення.</p> <p>1. Бойко О.Д. Історія України: підр. – К.: Академвидав, 2021. – 640с.</p> <p>2. Борисова О. В. Історія української державності: підручник: у</p>	4
---	---	---

3	<p>2 т. Т. 1: Давні часи. Середньовіччя. Нова доба / О. В. Борисова, А. О. Климо; МОН України; Луганськ. нац. аграр. ун-т. Київ : Кондор, 2018. 344 с.</p> <p>3. Історія українського козацтва: Нариси: у 2 т. / редкол.: В. А. Смолій [та ін.]. – К.: Києво Могилянська академія, 2006. – Т. 1. – 800 с.; – 2007. – Т. 2. – 724 с.</p> <p>4. Полянський О. Історія України: навч. посіб. для семінарських занять для студ. Неісторичних спеціальностей ВНЗ – Л.: ЛДУФК, 2011. – 468 с.</p> <p>Методами контролю: реферати, доповіді, презентації, обговорення.</p> <p>Тема: Ліквідація козацької державності</p> <p>I. Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. I Малоросійська Колегія (1722-1727 рр.). 2. Наказний гетьман П.Полуботок (1722-1723 рр.). 3. Гетьман Д.Апостол (1727-1734 рр.). 4. “Правління Гетьманського Уряду” (1734-1750 рр.). 5. Гетьман К.Розумовський (1750-1764 рр.) 6. II Малоросійська Колегія (1764-1782 рр.) 7. Знищення Запорозької Січі (1775 р.) та остаточне закріпачення України. 8. Колонізація південних земель. <p>II. Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Бойко О.Д. Історія України: підр. – К.: Академвидав, 2021. – 640с. 2. Борисова О. В. Історія української державності: підручник: у 2 т. Т. 1: Давні часи. Середньовіччя. Нова доба / О. В. Борисова, А. О. Климо; МОН України; Луганськ. нац. аграр. ун-т. Київ : Кондор, 2018. 344 с. 3. Історія українського козацтва: Нариси: у 2 т. / редкол.: В. А. Смолій [та ін.]. – К.: Києво Могилянська академія, 2006. – Т. 1. – 800 с.; – 2007. – Т. 2. – 724 с. 4. Історія державності та культури України: Методичні рекомендації для організації семінарських занять / укладачі: О. С. Кухарчук, В. В. Олійник – Мукачєво: МДУ, 2018, 50 с. [Електронне видання]. 4. Полянський О. Історія України: навч. посіб. для семінарських занять для студ. Неісторичних спеціальностей ВНЗ – Л.: ЛДУФК, 2011. – 468 с. <p>Методами контролю: реферати, доповіді, презентації, обговорення.</p> <p>Тема: Національно-визвольний рух в Україні у другій</p>	2
---	--	---

4	<p>половині XIX – на початку XX ст.</p> <p>I. Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Винекнення та діяльність громадівського руху 2. Національного відродження у Галичині. 3. Зародження українського націоналізму. "Братство тарасівців". 4. Українська культура XIX початку XX ст. 5. Визначні постаті культурно-освітнього і громадського життя. 6. Діяльність ГУР та СВУ в роки першої світової війни. <p>II. Додаткова література:</p> <ol style="list-style-type: none"> 1.Бондаренко С.В., Котубей В.Ф., Грицько В.В. Система охорони здоров'я у Галичині за часів Австро-Угорської імперії: істрико-правові аспекти заснування та організаційні умови. Науково-практичний журнал Медична освіта. 2022. Вип. 3(97). С.23-30. 2.Історія української державності та культури. Словник основних понять: навч.-метод. посібник / уклад.: С.В. Литвинська, Н.О. Сенчило, Л.Г. Скуратівська, Т. М. Чухліб. К.: НАУ, 2021. 56 с. 3.Грицак Я. Подолати минуле: глобальна історія України. К.: Портал, 2022. 408 с. <p>Методами контролю: реферати, доповіді, презентації, обговорення.</p>	2
5	<p>Тема: Українська національно-демократична революція 1917- 1920 рр.</p> <p>I. Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Лютнева революція в Росії. Політичне становище в Україні після повалення самодержавства. Створення Центральної Ради. 2. Діяльність Центральної Ради: <ol style="list-style-type: none"> а) Перший Універсал. Створення Генерального Секретаріату. б) Стосунки Центральної Ради та російського Тимчасового уряду. Другий Універсал. в) Більшовицький переворот у Петрограді. Проголошення Української Народної Республіки. г) Проголошення радянської влади в Україні. Українсько-більшовицька війна. Четвертий універсал. Проголошення незалежності УНР. д) Брестський договір з країнами Троїстого союзу. Визнання Росією незалежності УНР. е) Вступ німецько-австрійських військ на територію України та його наслідки. Останні рішення Центральної Ради. 3. Українська гетьманська держава: <ol style="list-style-type: none"> а) Державний переворот. б) Основні напрямки політики уряду П.Скоропадського. 	4

6	<p>4. Західноукраїнська Народна Республіка: а) Піднесення національно-визвольного руху на західноукраїнських землях. Листопадове повстання. б) Політика уряду ЗУНР. Польська інтервенція.</p> <p>II. Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX ст. / Я.Грицак. – К.: Генеза, 2000. – 360 с. 2. Історія України: посібник / за ред. Г. Темка, Л. Тупчієнка. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002 – 480 с. (Альма-матер). 3. Кудряченко А. І. Політична історія України XX століття: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. І. Кудряченко, Г. І. Калінічева, А. А. Костира. – К.: МАУП, 2006. – 696 с. 4. Панченко П. П. Історія України XX – початку XXI століття: навч. посіб. / П.П. Панченко, Н.П. Барановська, С.С. Падалка [та ін.]; за заг. ред. В. А. Смолія. – К.: Знання, 2004. – 582 с. 5. Пасічник М. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи: навч. посіб. / М. Пасічник. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 735 с. <p>Методами контролю: реферати, доповіді, презентації, обговорення.</p> <p>Тема: Західноукраїнські землі у 20-30-х рр. XX ст.</p> <p>I. Питання для обговорення</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Українські землі під владою Польщі. 2. Українські землі під Румунією. 3. Закарпатська Україна в складі Чехословаччини. 4. Степан Бандера: політичний портрет. 5. Виникнення і діяльність ОУН. <p>II. Додаткова література</p> <ol style="list-style-type: none"> 1. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації XIX–XX ст. / Я.Грицак. – К.: Генеза, 2000. – 360 с. 2. Історія України: посібник / за ред. Г. Темка, Л. Тупчієнка. – К.: Видавничий центр «Академія», 2002 – 480 с. (Альма-матер). 3. Кудряченко А. І. Політична історія України XX століття: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. І. Кудряченко, Г. І. Калінічева, А. А. Костира. – К.: МАУП, 2006. – 696 с. 4. Панченко П. П. Історія України XX – початку XXI століття: навч. посіб. / П.П. Панченко, Н.П. Барановська, С.С. Падалка [та ін.]; за заг. ред. В. А. Смолія. – К.: Знання, 2004. – 582 с. 5. Пасічник М. Історія України: державницькі процеси, розвиток 	2
---	--	---

8. САМОСТІЙНА РОБОТА

№ з/п	Назва теми	Кількість годин	Форма контролю
<i>Вивчення окремих питань з тем навчальної дисципліни</i>			
1.	Тема 1. Перші форми державності на території України у стародавню добу	2	<i>Тестування, усне опитування, самостійна робота, участь в обговоренні</i>
2.	Тема 2. Київська Русь – східнослов'янська держава. Теорії походження східнослов'янської державності. Побут, вірування східних слов'ян. Галицько-Волинська держава..	2	
3.	Тема 3. Українські землі у складі Литви та Польщі (друга пол. XIII-XVI ст.). Розвиток культури	2	
4.	Тема 4. Українське козацтво, його роль у процесах державотворення (XV-XVII ст.). Козацько-селянські повстання	2	
5.	Тема 5. Період Руїни.	4	
6.	Тема 6. Ліквідація козацької державності.	4	
	ЗМ 1	16	
7.	Тема 7. Українські землі в складі Російської та Австрійської імперій /кінець 18 - 19 ст. Суперечливий характер культурного розвитку.	4	<i>Тестування, усне опитування, самостійна робота, участь в обговоренні</i>
8.	Тема 8. Національно-визвольний рух в Україні у другій половині XIX – на початку XX ст.	4	
	ЗМ 2	8	
9.	Тема 9. Українська революція. Боротьба за збереження державної незалежності (1917-1921 рр.) Культура і духовне життя. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях.	4	<i>Тестування, усне опитування, захист доповідей, презентацій, проектів</i>
	ЗМ 3	4	
10.	Тема 10. Україна в умовах тоталітарного режиму.	4	<i>Тестування, усне опитування, захист доповідей,</i>
11.	Тема 11. Західноукраїнські землі у	2	

	міжвоєнний період. Проголошення Карпатської України. А.Волошин		<i>презентацій,</i>
12.	Тема 12. Україна напередодні і в роки другої світової війни /1939 -1945 рр./ Рух Опору в Україні. Закарпаття напередодні та в роки Другої світової війни	2	
	ЗМ 4	8	
13.	Тема 13. Суспільно-політичне життя України другої половини 40-х–першої половини 80-х рр. ХХ ст.	4	<i>Тестування, усне опитування, захист доповідей,</i>
14.	Тема 14. Україна наприкінці ХХ – на початку ХХІ ст.	2	<i>презентацій, проектів, написання практичних робіт, самостійна робота, участь в обговоренні</i>
	ЗМ 5	6	
	Усього годин	42	

9. ФОРМИ І МЕТОДИ КОНТРОЛЮ

Лекція (лекція-доповідь, лекція-бесіда, лекція-дискусія). В ході лекцій за характером логіки пізнання впроваджуються аналітичний, синтетичний, індуктивний та дедуктивний методи. За рівнем самостійної розумової діяльності – проблемний виклад та частково-пошуковий метод.

Семінарські заняття, які включають семінари для закріплення і систематизації знань, та семінари для вивчення нового матеріалу. За формою проведення - семінар-бесіда; семінар-обговорення (реферативний), семінар-дискусія, семінар-практикум.

Використовується метод «мозкового штурму» та виконання творчих завдань.

Підсумковий модульний контроль - важливий етап навчального процесу, що має на меті перевірку знань, виявлення умінь застосовувати отримані знання відносно рішення практичних завдань є семестровий контроль, який проводиться у формі екзамену. Підготовка до семестрового контролю – форма активізації та систематизації отриманих знань, їхнього поглиблення та контролю.

Модульний контроль - є показником вивчення окремих тем, модулів, розділів. Якщо поточний контроль проводиться лише з метою діагностики першого рівня засвоєння, тобто загального рівня орієнтування в предметі, то модульний (рубіжний) контроль дає можливість перевірити засвоєння отриманих знань через більш довготривалий період і охоплює більші за обсягом розділи дисципліни.

При виконанні модульних (контрольних) завдань здійснюється оцінка теоретичних знань та практичних навичок, яких набули здобувачі освіти після опанування певних змістових модулів. Модульний контроль проводиться у формі тестів, відповідей на теоретичні питання, розв'язання практичних завдань.

Протягом семестру передбачено 1 модульний контроль.

Поточний контроль навчальних досягнень здійснюється протягом семестру на лекційних, семінарських та практичних заняттях тощо.

Поточний контроль здійснюється під час проведення семінарських занять і поєднує в собі два напрями:

- опитування лекційного матеріалу, що є обов'язковим для вивчення здобувачам освіти;

- перевірка самостійної роботи здобувачів освіти.

Зважаючи на це, використовуються такі форми поточного опитування:

- переказ лекційного матеріалу;
- експрес контроль;
- тестування;
- заслуховування повідомлень здобувача освіти з довідковою інформацією;
- заслуховування інформації про науково-дослідницьку роботу;
- реферати.

При контролі виконання завдань, які винесені для самостійного, індивідуального опрацювання, оцінці підлягають:

- самостійне опрацювання тем в цілому чи окремих питань;
- написання рефератів;
- підготовка реферативних матеріалів, публікацій тощо.

Підсумковий контроль проводиться у формі заліку.

1. Оцінка **"Відмінно"** виставляється студенту, який протягом семестру систематично працював, на екзамені показав різнобічні та глибокі знання програмного матеріалу, вміє вільно виконувати завдання, що передбачені програмою, засвоїв основну та знайомий з додатковою літературою, відчуває взаємозв'язок окремих розділів дисципліни, їх значення для майбутньої професії, виявив творчі здібності в розумінні та використанні навчально-програмного матеріалу, проявив здатність до самостійного оновлення і поповнення знань.
2. Оцінка **"Добре"** виставляється студенту, який виявив повне знання навчально-програмного матеріалу, успішно виконує передбачені програмою завдання, засвоїв основну літературу, що рекомендована програмою, показав стійкий характер знань з дисципліни і здатний до їх самостійного поповнення та поновлення у ході подальшого навчання та професійної діяльності.
3. Оцінка **"Задовільно"** виставляється студенту, який виявив знання основного навчально-програмного матеріалу в обсязі, необхідному для подальшого навчання та наступної роботи за професією, справляється з виконанням завдань, передбачених програмою, допустив окремі похибки у відповіді на екзамені та при виконання екзаменаційних завдань, але володіє необхідними знаннями для їх подолання під керівництвом науково-педагогічного працівника.
4. Оцінка **"Незадовільно"** виставляється студенту, який не виявив достатніх знань основного навчально-програмного матеріалу, допустив принципові помилки у виконанні передбачених програмою завдань, не може без допомоги науково-педагогічного працівника використати знання при подальшому навчанні, не спромігся оволодіти навичками самостійної роботи.

10. ВИД КОНТРОЛЮ ТА ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ

Для освітньо-професійного ступеня «фаховий молодший бакалавр» оцінки із дисциплін фахової підготовки та у разі інтегрованих курсів оцінювання здійснюється за національною шкалою та визначаються таким чином:

<i>За національною шкалою</i>
відмінно
добре
задовільно
Незадовільно з можливістю повторного складання

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

Інтервальна шкала	Оцінка в балах за шкалою ECTS	Оцінка ECTS	Рівень компетентності	Оцінка за національною шкалою
				<i>для екзамену, заліку, курсової роботи, практики</i>
4,51-5,00	90 – 100	A	Високий (творчий)	відмінно
4,01-4,50	82-89	B	Достатній (конструктивно-варіативний)	добре
3,51-4,00	75-81	C		
3,16-3,50	69-74	D		
2,51-3,15	60-68	E	Середній (репродуктивний)	Задовільно
1,51-2,50	35-59	FX	Низький (рецептивно-продуктивний)	незадовільно з можливістю повторного складання
0,00-1,50	0-34	F		незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни

**ШКАЛА ПЕРЕВЕДЕННЯ СЕРЕДНЬОЗВАЖЕНОЇ ОЦІНКИ
В ОЦІНКУ ЗА НАЦІОНАЛЬНОЮ ШКАЛОЮ ТА ОЦІНКУ ECTS
для ступеня «фаховий молодший бакалавр»,**

Середньозважений бал	Національна оцінка	Оцінка за100-бальною шкалою	ОцінкаECTS
5,00	відмінно	100	A
4,95-4,99	відмінно	99	A
4,90-4,94	відмінно	98	A
4,85-4,89	відмінно	97	A
4,80-4,84	відмінно	96	A
4,75-4,79	відмінно	95	A
4,70-4,74	відмінно	94	A
4,65-4,69	відмінно	93	A
4,60-4,64	відмінно	92	A
4,55-4,59	відмінно	91	A
4,51-4,54	відмінно	90	A
4,50	добре	89	B
4,43-4,49	добре	88	B
4,36-4,42	добре	87	B
4,29-4,35	добре	86	B
4,22-4,28	добре	85	B
4,15-4,21	добре	84	B
4,08-4,14	добре	83	B
4,01-4,07	добре	82	B
4,00	добре	81	C
3,92-3,99	добре	80	C
3,84-3,91	добре	79	C
3,76-3,83	добре	78	C
3,67-3,75	добре	77	C
3,59-3,66	добре	76	C
3,51-3,58	добре	75	C
3,50	задовільно	74	D
3,43-3,49	задовільно	73	D
3,36-3,42	задовільно	72	D

3,29-3,35	задовільно	71	D
3,22-3,28	задовільно	70	D
3,16-3,21	задовільно	69	D
3,15	задовільно	68	E
3,07-3,14	задовільно	67	E
2,99-3,06	задовільно	66	E
2,91-2,98	задовільно	65	E
2,83-2,90	задовільно	64	E
2,75-2,82	задовільно	63	E
2,67-2,74	задовільно	62	E
2,59-2,66	задовільно	61	E
2,51-2,58	задовільно	60	E
2,5	незадовільно	59	FX
2,15-2,49	незадовільно	52(52-58)	FX
1,85-2,14	незадовільно	46(46-51)	FX
1,51-1,84	незадовільно	40(35-40)	FX
0-1,50	незадовільно	34(1-34)	F

Розподіл вагових коефіцієнтів оцінювання навчальної дисципліни
Вид контролю – *залік*

Модуль № 1		СЕМЕСТРОВИЙ КОНТРОЛЬ - ЗАЛІК
Підсумкова оцінка (середньозважений бал)		
Аудиторна робота (в т.ч. самостійна та індивідуальна робота здобувача освіти)	Контрольний захід	
<i>T1, T2, T3 ... T15</i>	<i>T1 – T15</i>	
Середньоарифметичне оцінок за національною шкалою	Оцінка за національною шкалою	Оцінка за національною шкалою
k1=0,6	k2=0,2	k3=0,2
$\sum k_i=1$		

*Самостійна робота здобувачів освіти може бути інтегрована з аудиторною роботою.

T1, T2 ... T9 – теми змістових модулів

k_i – ваговий коефіцієнт (викладач визначає особисто з урахуванням специфіки предмета)

$$\sum_{i=1}^n k_i=1$$

11. МЕТОДИЧНЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ

1. Опорні конспекти лекцій.
2. Комплекс навчально-методичного забезпечення дисципліни.
3. Ілюстративні та додаткові матеріали.
4. Навчальні підручники.
5. Посібники.
6. Комплекти тестових завдань.

Технічні засоби:

1. Мультимедійний проектор, ноутбук.
2. Інтерактивна дошка.
3. Комп'ютерний клас.

ПИТАННЯ ДЛЯ ПІДСУМКОВОГО КОНТРОЛЮ

(заліку)

1. Східні слов'яни на території України. Розселення і заняття східних слов'ян. Культура і вірування.
2. Утворення Київської держави, її соціально-економічний і політичний розвиток у 9-10 ст.
3. Київська держава у період правління Володимира Святославовича. Запровадження християнства на Русі та його значення в духовному розвитку суспільства і державотворення часів Київської Русі.
4. Київська держава в період правління Ярослава Мудрого. Внутрішня та зовнішня політика князя.
5. Культура Київської Русі. Історичне значення Київської держави.
6. Феодальна роздробленість Київської Русі. Південно-західні землі-князівства на території України. Відособленість української народності. Власна етнічна назва "Україна".
7. Галицько-Волинська держава і її місце в історії України.
8. Боротьба населення України-Руси проти іноземних поневолювачів у 12-13 ст.
9. Українські землі під владою іноземних держав у 14-середині 17 ст.
10. Сутність та історичне значення Люблінської та Берестейської унії.
11. Виникнення українського козацтва. Запорізька Січ - козацька республіка. Місце і роль козацтва в історії українського народу.
12. Культура українського народу 16 - 17 ст.
13. Причини, початок, характер і рушійні сили Української національної революції 1648-1657 рр.
14. Богдан Хмельницький: оцінка його державотворчої діяльності та зовнішньої політики.
15. Україна в роки гетьманування І.Виговського, Ю.Хмельницького. Початок Руїни.
16. Порушення територіальної цілісності козацької держави. Андрусівське перемир'я 1667 року. Гетьмани П.Тетеря, І.Брюховецький.
17. Правобережна та Лівобережна Гетьманщина в 60-80-ті роки XVII століття. Гетьмани П.Дорошенко, Д.Многogrішний, І.Самойлович.
18. Доба Мазепи в історії України.
19. Пилип Орлик і його Конституція 1710 р. Основні положення Конституції.
20. Процес ліквідація російським царизмом автономії Гетьманщини та козацтва..
21. Політичні процеси в Наддніпрянській Україні в першій половині 19 ст.
22. Утворення і діяльність Кирило-Мефодіївського товариства - першої української політичної нелегальної організації.
23. Стан і розвиток культури в Україні в першій половині 19 ст.
24. Національне відродження на західноукраїнських землях в першій половині 19 ст. Події революції 1848-1849 рр. на західноукраїнських землях.
25. Царські реформи 60-70 рр. 19 ст. і особливості їх проведення в Україні.

26. Український національний рух в Наддніпрянщині в другій половині 19 ст.
27. Суспільно-політичний рух на західноукраїнських землях у другій половині 19 ст. "Народовство" і "Москвофільство" - дві суспільно-політичні течії.
28. Розвиток культури в Україні у другій половині 19 ст.
29. Український національний рух на початку 20 ст. Утворення українських політичних партій та їх програмні вимоги.
30. Піднесення національного руху в Україні 1905-1907рр.
31. Столипінський режим в Україні. Шовіністичний наступ проти українського національного руху. Столипінська аграрна реформа.
32. Україна в планах імперіалістичних держав напередодні і під час першої світової війни.
33. Воєнні дії на території України в 1914-1916 рр.
34. Початок української революції. Утворення Української Центральної Ради /УЦР/.
35. Боротьба УЦР за автономію України. 1 та 2 Універсали УЦР.
36. Проголошення Української Народної Республіки /3 Універсал/: передумови прийняття, зміст, значення.
37. Берестейський мирний договір: причини укладення, зміст, значення.
38. Переворот 29 квітня 1918 р. і утворення гетьманської держави П.Скоропадського. Внутрішня і зовнішня політика П.Скоропадського.
39. Відродження УНР. Директорія, її внутрішня та зовнішня політика. Причини поразки.
40. Національно-визвольний рух на західноукраїнських землях в 1918 -1919 рр. Утворення ЗУНР. Акт злуки УНР і ЗУНР.
41. Утвердження УРСР, формування більшовицького тоталітарного режиму в Україні.
42. Міжнародне і внутрішнє становище УРСР в період НЕПу (1921-1928 рр.).
43. Українська культура в 1920-1930 рр.
44. Сталінська індустріалізація України.
45. Курс на суцільну колективізацію сільського господарства і розселяння в Україні.
46. Голодомор в Україні 1932-1933 рр. Причини і наслідки.
47. Сталінські репресії 30-х рр.
48. Західноукраїнські землі в 1920-1939 рр.
49. Закарпаття напередодні другої світової війни. Карпато-Українська держава. Августин Волошин - президент Карпатської України.
50. Західна Україна та геополітичні інтереси СРСР і фашистської Німеччини напередодні другої світової війни. Воз'єднання західноукраїнських земель з УРСР. Обставини і наслідки.
51. Воєнні дії на території України в роки Другої світової війни.
52. Фашистський окупаційний режим в Україні.
53. Діяльність ОУН-УПА в роки другої світової війни. Сучасна оцінка діяльності ОУН-УПА.

54. Соціально-економічні та політичні перетворення, розгул сталінських репресій в західноукраїнських областях в післявоєнний період.
55. УРСР на міжнародній арені після Другої світової війни.
56. Суспільно-політичне життя в Україні в період часткової лібералізації (1954-1964 рр.).
57. Соціально-економічний розвиток України в період загострення кризи радянської системи (1965-1988 рр.).
58. Дисидентський рух в Україні.
59. Суперечливий характер розвитку культурного і духовного життя в Україні (друга половина 60-х - перша половина 80-х рр.).
60. Розпад СРСР і відродження незалежності України.
61. Розгортання державотворчих процесів в незалежній суверенній Україні. Прийняття Конституції України 28 червня 1996 року.
62. Соціально-економічні проблеми в Україні після проголошення її незалежності. Досягнення і упущення у реформах в Україні.
63. Україна на міжнародній арені після здобуття нею незалежності. Основні напрямки зовнішньої політики України на сучасному етапі.
64. Геополітичний вибір України: утвердження євроінтеграційного курсу
65. Революція Гідності та війна на Сході України.
66. Європейський вибір України.
67. Утворення канонічної автокефальної Православної церкви України (ПЦУ).
68. Російсько-українська війна.
69. Надання Україні статусу кандидата в члени ЄС.
70. Рух Опору на тимчасово окупованих територіях.

12. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

Базова

1. Акт проголошення незалежності України: Постанови Верховної Ради України від 24 серпня 1991 р. // Рад. Україна. – 1991. – 31 серпня.
2. Бойко О. Д. Історія України: навч. посіб. / О. Д. Бойко. – 3-тє вид., доп. – К.: Академвидав, 2006. – 688 с. (Альма-матер).
3. Батюк Т. Історія української державності: конспект лекцій./Т.Батюк, М. Галів, Г. та ін. Дрогобич : ДДПУ ім. І. Франка, 2023. 168 с. [Електронне видання].
4. Горелов М. Є. Держава і цивілізація в історії України : монографія / М. Є. Горелов, О. П. Моця, О. О. Рафальський. - Київ : ЕКО-ПРОДАКШН, 2009. – 980 с.
5. Гусєв В. І. Історія України: навч. посіб. / В. І. Гусєв, Ю. О. Калінцев, С. В. Кульчицький – К.:Вища школа, 2003. – 431 с.
6. Грицак Я. Нарис історії України. Формування модерної української нації ХІХ–ХХ ст. / Я.Грицак. – К.: Генеза, 2000. – 360 с.
7. Довідник з історії України. А-Я / за заг. ред. І. Підкови, Р. Шуста; Ін-т істор. досліджень ЛНУім. І. Франка. – 2-ге вид., доопрац. і доп. – К.: Генеза, 2001. – 136 с.
8. Історія України : підручник / В. Баран, Л. Войтович Л, Я. Грицак та ін.; відп. ред. Ю. Сливка; керів. авт. кол. Ю. Зайцев. - Вид. 4-е. - Львів : Світ, 2003. – 520 с.; іл.
9. Історія України та її державності: навч. посіб. / Л. Є. Дещинський, І. О. Гаврилів, Р. Д. Зінкевич та ін.; за наук. ред. Л. Є. Дещинського. – Вид. 3-тє, перероб. і доп. - Львів: Бескид Біт, 2005. – 368 с.
10. Історія державності та культури України: Методичні рекомендації для організації семінарських занять / укладачі: О. С. Кухарчук, В. В. Олійник – Мукачево: МДУ, 2018, 50 с. [Електронне видання].
11. Касьянов Г. Україна 1991–2007: нариси новітньої історії / Г. Касьянов. – К.: Наш час, 2008. – 432 с.
12. Король В. Історія України: навч. посібник / В. Король. – 2-ге вид., доп. – К.: В.Ц.: «Академія», 2008. – 496 с. (Альма-матер)
13. Мороз В. Я. Україна у двадцятому столітті. Етап перший.1900-1920 рр. / В. Я. Мороз. – Львів: Ліга-Прес, 2005. – 656 с.
14. Панченко П. П. Історія України ХХ – початку ХХІ століття: навч. посіб. / П.П. Панченко, Н.П. Барановська, С.С. Падалка [та ін.]; за заг. ред. В. А. Смолія. – К.: Знання, 2004. – 582 с.
15. Пасічник М. Історія України: державницькі процеси, розвиток культури та політичні перспективи: навч. посіб. / М. Пасічник. – 2-ге вид., стер. – К.: Знання, 2006. – 735 с.
16. Полянський О. Історія України : [навч. посіб. для семінарських занять для студ. Неісторичних спеціальностей ВНЗ] / Олег Полянський, Руслана Труба. – Л.: ЛДУФК, 2011. – 468 с.

17. Савченко Н. Історія України: модульний курс: навч. посіб. / Н. Савченко, М. Подольський – К., 2006. – 544 с.
18. Світлична В. Історія України: навч. посіб. / В. Світлична – 4-е вид. – К.: Каравела, 2008. – 400 с.
19. Яковенко Н. Нарис історії середньовічної та ранньомодерної України / Н. Яковенко. – 2-ге вид., перероблене та розшир. – К.: Критика, 2005. – 584 с.
20. Юрій М. Ф. Історія України : навч. посіб. / М. Ф. Юрій. - Київ : Кондор, 2004. – 252 с.

Допоміжна

1. Бондаренко С.В., Котубей В.Ф., Грицько В.В. Система охорони здоров'я у Галичині за часів Австро-Угорської імперії: істрико-правові аспекти заснування та організаційні умови. Науково-практичний журнал Медична освіта. 2022. Вип. 3(97). С.23-30.
2. Декларація про державний суверенітет України. Історія прийняття, документи, свідчення / ред. рада : О. Барабаш (голова), Я. Зайко (відп. ред.), І. Бойко та ін.; Асоц. нар. деп. України. Житомир «Рута», 2010. 868 с.
3. Іванченко Р. Історія без міфів: Бесіди з історії укр. державності: навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Р. Іванченко. – 2-ге вид., перероб. і допов. – К.: МАУП, 2006. – 624 с.
4. Історична наука: термінологічний і понятійний довідник : навч. посіб. для студ. вищих навч. закл. / редкол. В.М.Литвин [та ін.]; ред. Л. О.Біда. – К.: Вища школа, 2002. – 430 с.
5. Історія України від найдавніших часів до сьогодення. Збірник документів і матеріалів / за заг. ред. А.П. Коцура, Н.В. Терес. – Київ -Чернівці: Книги – ХХІ, 2008. – 1100 с.
6. Історія української державності та культури. Словник основних понять: навч.-метод. посібник / уклад.: С.В. Литвинська, Н.О. Сенчило, Л.Г. Скуратівська, Т. М. Чухліб. К.: НАУ, 2021. 56 с.
7. Організація Українських націоналістів і Українська Повстанська Армія. Історичні нариси / НАН України; Ін-т історії України; С.В. Кульчицький. – К.: Наукова думка, 2005. – 495 с.
8. Офіцинський, Р. А. Історія УПА. Харків: Орбіта, 2021. 127 с.
9. Петровський В.В. Історія України: Неупереджений погляд: Факти. Міфи. Коментарі / В.В. Петровський, Л.О. Радченко, В.І. Семененко. – Х.: ВД «ШКОЛА», 2007. – 592 с.
10. Пилипишин О.І., Котубей В.Ф. Наслідки українізації на теренах УРСР станом на 1930 р. (на архівних матеріалах польської республіки). Науковий фаховий журнал Вісник Черкаського університету. 2024. №2, С.86-90.
11. Пиріг Р.Я. Українська гетьманська держава 1918 року [Текст] : іст. нариси / Руслан Пиріг ; Нац. акад. наук України, Ін-т історії України. - К. : Ін-т історії України НАН України, 2011. - 336 с.
12. Полянський О. Український рух Опору в 1921 – 1939рр. / О. Полянський. – Тернопіль: Підручники і посібники, 2004. – 64 с.

12. Кудряченко А. І. Політична історія України ХХ століття: підруч. для студ. вищ. навч. закл. / А. І. Кудряченко, Г. І. Калінічева, А. А. Костиря. – К.: МАУП, 2006. – 696 с.
13. Реєнт О. Усі гетьмани України: Легенди, міфи, біографії / О. Реєнт. – Х.: Фоліо, 2007. – 415 с. – (Історичне досьє).
14. Реєнт О. Україна між світовими війнами (1914-1939). Події. Люди. Документи: Нариси історії: навч. посіб. / О. П. Реєнт, І. А. Коляда. – К.: Школа, 2004. – 544 с.
15. Розсекречена пам'ять: Голодомор 1932–1933 років в Україні в документах ГПУ-НКВД. – К.: Вид. дім «Києво-Могилянська академія», 2008. – 604 с.
16. Рух Опору в Україні: 1960-1990. Енциклопедичний довідник / [передм. Осипа Зінкевича, Олесь Обертаса]. – К.: Смолоскип, 2010. – 804 с.
17. Шкільник, Михайло. Україна у боротьбі за державність в 1917-1921 рр.: спомини і роздуми / Михайло Шкільник ; упоряд., Владислав Верстюк. - Київ: Кліо, 2016. - 511 с.

13. Інформаційні ресурси

Інтернет:

1. Інститут історії Національної Академії наук України www.history.org.ua
2. Національна бібліотека України ім. І.І. Вернадського www.nbuv.gov.ua
3. Український інститут національної пам'яті history.vn.gov.ua
4. Історія українського козацтва. www.cossackdom.com

Автори

Віта КОТУБЕЙ

Ігор ЗАДОРОЖНИЙ

